

108141

Sensasjonelt Quisling - dokument ?

Det finnes en fæl, gammel historie om en mann som ble hengt på grunn av en kommafeil. Den er forhåpentlig ikke sann, men kan kanskje ha vært nyttig til å innskjerpe regler om tegnsetning. Man minnes dette når man leser om de mere eller mindre sensasjonelle dokumenter tilhørende Vidkun Quisling som i senere tid på forunderlig vis er kommet for dagen. Det mest sensasjonelle blant disse skal være et brev fra Heinrich Himmler til Quisling, fra en tid da den siste var forsvarsminister i Norge og den ~~siste~~ sammen med Hitler var på vei til makten, men ennå ikke hadde nådd den. I forbindelse med dette kolporteres nå en grov oversættelsesfeil som truer med å føre forskningen omkring Quislings ~~virksomhet~~ virksomhet og forbindelser i 1930-årene aldeles på avveier. Denne feilen vil ikke som kommafeilen drepe noen, men er allikevel ille nok.

✓ første

Bakgrunnen er denne : En tysk forretningsmann og Hitler-tilhenger, Pferdekaemper, reiste endel i utlandet, man trivdes tydeligvis godt som enslags selvbestalt uteriksrapportør til partiledelsen, og sendte meldinger dit om likt og ulikt, gjerne "vertraulich" eller "geheim". Almindeligvis ble og blir han oppfattet som en heller komisk figur.

Denne Pferdekaemper har i sin tid rapportert til partihovedkvarteret i München at han i Oslo er blitt oppsøkt av Quisling, noe som sant å si ikke er særlig sannsynlig. Noe støtte på annet hold for denne påstanden finnes ikke. Ifølge rapport nr.2 har han i sin tur oppsøkt forsvarsministeren, som lyder adskillig mere sannsynlig. Denne rapport har som vedlegg Quislings visittkort, som han, antagelig korrekt, påstår å ha fått under besøket. Ikke så sensasjonelt, det heller. Folk var höflig-formelle i den tid.

Så kommer sensasjonen. Først i Dagbladet, hvis kulturredaktør er kommet i besiddelse av Himmler-brevet til Quisling. Deretter i Lillehammer Tilskuer, hvor amanuensis Terje Halvorsen ved CDH fremviser en avskrift fremskaffet for årevis siden i Osttyskland. Begge er utvilsomt ekte nok, og bortsett fra en korrigeringsdato i avskriften også identiske. Brevet er brukt i forskning og undervisning ved CDH lenge før funnet i Oslo. Sensasjon ?

I en viss forstand : Ja, nemlig hvis man, som det av Lillehammer Tilskuer ser ut, også der har vært offer for en oversættelsesfeil av groveste slag. Som man i tilfelle ved CDH ikke er blene om, men det er en annen sak. Den som forsker, får selv sette seg inn i sitt materiale.

Det heter i uttalelsen i Lillehammer Tilskuer :

" I brevet takker Himmler for henvendelsen fra Quisling og sier
" at han kommer til Oslo i løpet av våren 1933" osv.

Men det er ikke dette som står i brevet, gjengitt i faksimile.
Korrekt oversatt står det :

" Gjennom partifelle Pferdekaemper har jeg fått Deres adresse.
"Jeg håper i løpet av de første tre måneder av 1933 å kunne
gjøre en reise til Norge, og vil da sikkert oppsøke Dem i Oslo" osv.

Større var sensasjonen ikke.

Kort sagt : Himmler har engang via Pferdekaemper fått Quislings
adresse. Den står på visittkortet. Og kommer han, som håpet, til
Oslo, vil han "sikkert" oppsøke Quisling. Det gjorde han ikke.
Det er det hele.

Jeg hører idag at historien om Quislings påståtte henvendelse
til Himmler via USA foreløpig er nådd frem til Argentina.

Det er på tide at denne "henvendelse", som ikke er annet enn
en oversettelsesfeil, avlives.